

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno K 25.—
polletno K 12.50
četrtletno K 6.30
mesečno K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inserate) se
plačuje od četverstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 206.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, dne 10. septembra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Poučni tečaj „Zveze nar. društev“ v Celju.

Z dopoldanskimi vlaki je prispelo včeraj še mnogo gostov in udeležencev, tako da se je število slušateljev in slušateljcev pomnožilo na 60. Gotovo krasno število! Prvi je predaval gosp. Ant. Ogorelec, nadučitelj pri Sv. Barbari v Halozah, o alkoholizmu in abstinenci in gibanju. Za danes moremo žal le povedati ogrožje velezanimivega, skoraj dve uri trajajočega predavanja. G. Ogorelec je pričel z razlago, kaj je alkohol, alkoholna pijača in kaj je alkoholizem. Nato je očrtal razne službe, ki nam jih opravlja alkohol pri ženitovanjih, krstih in pogrebih, pri prijateljskih sestankih, sprejemih in slovesih. Nato se je obširno bavil z uplivom alkohola na človeško telo in dušo, zlasti pa na otroke. Kot prvo sredstvo za boj proti pijančevanju služi naj lastni vzgled, nadalje pouk, katerega naj zlasti opravlja učiteljstvo v šoli. Kot praktično posledico predavanja in zborovanja predlaga ustanovitev abstinentnega društva, ki bo širilo boj proti pijančevanju s pismom in gorečo besedo.

Po tem zanimivem in lahko umevnem predavanju se je razvil živahen razgovor. — Nadučitelj Pesek je posebno naglašal škodljiv upliv pijančevanja na potomstvo; o tem ve zlasti učiteljstvo peti marsikatero pesem. Nekateri trde, da bi bilo abstinenci ali vsaj zmernostno gibanje škodljivo našemu vinogradništvu. (Splošna veselost.) Naj se le potolažijo: prvič ni upa, da bi ta ideja v naši vinorodni Štajerski, koder imamo toliko vinskih tradicij (veselost) tako hitro zmagala, drugič pa itak sami našega boljšega vina malo pijemo, temveč ga prodamo. Pot. učit. C. M. družbe I. Prekoršek opozarja z nacionalnega stališča na gmotno in duševno zgubo, ki nam jo povzroča brezmejno uživanje alkohola. G. F. Uratnik je mnenja, naj bi se slovenski abstinenti združili v skupno organizacijo. Treba bo misliti na sredstvo, kako to idejo razširiti v najširše sloje; kaj ko bi nekaj storila Mohorjeva družba? G. Sattler misli, da se gre tu le za teorijo, ki ne bo pri naših razmerah rodila uspeha. S klerikalci pa bo težko kaj skupnega dela! V debato so še posegli gg. Pesek, Vadnal, Oset, Knaflič, Novčan. Konečno je obveljal predlog g. Ogorelca. (Glej notico med „štajerskimi“!)

Drugi je predaval g. R. Knaflič, nadučitelj v Gorici nad Mozirjem, o ustanovitvi narodnih knjižnic. V svojem poročilu je dokazoval, da narod z bogato književnostjo ne vtone nikdar v tuji individualnosti, četudi ga obdajajo od vseh strani silnejši narodi in da je dolžnost vseh stanov, da slovensko književnost podpirajo, širijo in pospešujejo. Da se narodu kultura povzdigne na višjo stopnjo, je neobhodno potrebno, da se vse sedanje šolske knjižnice razširijo in

pretvorijo v javne knjižnice, kar se vjema z določbami ukaza c. kr. dež. šol. sveta iz leta 1873, ki obsega določbe šolskih knjižnic. Te knjižnice imajo stalno prihodnost, knjižnice pa, ki se ustanovljajo na podlagi društev, ne morejo imeti stalne prihodnosti, ker so izpostavljene prepričom, ki prej ali slej v društvih nastajajo. Vsaka javna knjižnica mora biti nad strankami; kajti ona je namenjena izobrazbi vseh slojev naroda brez razločka struj v njihovem mišljenju. S knjigo v srce, a s srcem k narodu svojemu! G. nadučitelj je tudi navedel celo vrsto prezanimivih spominov in praktičnihkušenj iz lastnega knjižniškega delovanja, za katere so mu bili poslušalci osobito hvaležni.

V debato, ki se je precej raztegnila, so posegli gg. Prekoršek, Uratnik, Ogorelec, Pesek, Vadnal, Lešničar in dr. Lipold. Zastopalo se je splošno načelo, da morajo služiti naše knjižnice kot važno izobraževalno sredstvo le praktičnemu izobraževalnemu delu; zato je treba, da se oprostijo nadležnega knjižnega balasta in da se naročujejo le najboljše in najprimernejše knjige. — Priporoča se ustanavljanje šolskih ljudskih knjižnic po nemškem vzoru, a velike važnosti so za naše razmere male, premakljive knjižnice osobito tam, kjer vrše probujevalno delo. Razvoj našega društvenega življenja itak kaže, da se gibljemo proti knjižnicam kot izobraževalnim društvom in bo treba torej temu vprašanju posvečati vso pozornost. Samoobsebi umevno pa je, da obstoji lahko v vsakem kraju po več knjižnic. Priporoča se brezplačno izposojevanje knjig.

Nato je govoril dr. Lipold o Sokolstvu in izvajal te-le misli: Uvideva se vedno bolj nujna potreba prosvetnega dela, večje intenzivnosti v naših društvih in trdne organizacije napredne mladine. Marsikje bo našlo največ zaslonbe to delo v sokolskih društvih. Poglobimo se v sokolsko idejo in širimo pravo umevanje sokolstva. Sokolstvo nas uči nositi glavo po konci, če tudi nas je malo, bomo organizirani silni. Krepimo svoje mišice in svoj duh, neupogljiv naj bo naš tilnik in neupogljiva naša volja. Zdrav duh bo v zdravem telesu silnejši in fizičnim silam naj se pridruži silna duša. Brez teio- vadbe si ne moremo misliti sokola, telovadba pa ni še sama sebi namen. Sokol hoče vzgojevati neupogljive značaje, ki ne omahujejo in so vstrajni. Odkritosrčnost je doma v sokolskih vrstah, bodimo v medsebojnem presojanju stvarni, pravični in nikdar zakriti, nesporazumljenje je mnogokrat vzrok nepotrebnim razprtijam. Ker nas je malo, moramo mi duševno in s krepkostjo svoje volje in svojih značajev nadkriljevati številnejše nasprotnike. Nadalje govori referent o svobodi, enakosti in bratstvu, za katerim stremi Sokolstvo, o Tyršu in Fügnerju, praškem Sokolu in razvoju Sokolstva pri nas. Klerikalni čuki hočejo biti sokoli, prevzeli so nekaj zunanosti sokolov,

gre se jim za efekt, nimajo pa idej in podlage in telovadba brez vodilne ideje je ko silni stroj brez strojnikov. Njim se gre le za mladino; če tudi se nimamo bati njih plitvih organizacij, je vendar naša dolžnost, da pridobivamo vedno, zato vzgajajmo našo mladino in ne pustimo jo zapeljati klerikalcem v nizki fanatizem.

H koncu še govori referent o tehnični strani ustanavljanja sokolskih društev.

Tudi po tem referatu se je razvil kaj poučen razgovor. Gg. Pesek in Ogorelec sta zastopala stališče, naj se ustanove sokolska društva tudi po vaseh, kjer so le količkaj dani pogoji; res je, da se ne bodo mogla povspeti na višino sokolskih društev po mestih in trgih, a opravljala bodo neprecenljivo narodno in napredno organizatorično delo. Gg. Prekoršek in Lešničar sta povdarjala posebno idejno stran sokolstva, ki se pri nas ponekod premalo goji. G. Lešničar je zlasti z zadovoljstvom konstatiral, da so minili v našem sokolstvu časi, ko se društva niso zavedala svojega naprednega značaja in svojega naprednega poslanstva. Ministrirati ne smejo več slovenski sokoli! G. Vadnal je predlagal, naj se naprosi štajersko sokolsko župo za prirediteljev vadi- teljskega tečaja za učiteljstvo in dijaštvo, kateri predlog je tudi obveljal. Dr. Lipold je v zaključni besedi priporočal sokolskim društvom podrobno agitatorično delo v svojem okolišu.

Zadnji je predaval urednik Lešničar o „časnikarstvu in časnikih“. Po splošnem uvodu je razpravljajal o razmerju med „javnim mnenjem“ in časnikom, nadalje o vrednosti časopisja za splošno izobrazbo in konečno o časopisju kot merilu za kulturno stopinjo narodov. Predavanje je zelo veliko pritrjevanja. Nato se je priredil izlet v „Zvezno tiskarno“, kjer se je udeležencem natančno razkazalo njeno delovanje.

S prvim dnevom poučnega tečaja so bili nad vse zadovoljni udeleženci in prireditelji.

Kako naši klerikalci postopajo?

Marsikomu bo neprijetno, kar bomo danes tu zapisali, pa vsi prizadeti se naj zahvalijo informatorjem „Straže“ in „Slov. Gospodarja“, ki si drznejo nas, ki gnoj v nemškem in klerikalnem taboru kidamo, sumničiti.

Mojster resnicoljubnosti se je pokazal v zadnji številki „Straže“ vodja klerikalne stranke dr. Korošec. Ker smo se za en dan zmotili in pisali, da je imel pogovor z ravnateljem Joštom 11. aprila, kar je bilo v resnici 12. aprila, taji dr. Korošec ta pogovor sploh, rekoč, da je bil 11. aprila čisto neke druge. Res je pa in to trdi g. Jošt sam, da se je dr. Korošec dne 12. aprila ob pol 9. uri zvečer približal na stranišču celjskega kolodvora iz

Gotovelj došlemu ravnatelju Joštu in je z njim ostal v pogovoru na peronu. Ker je to bilo isti dan, ko so bili na shodu v Žalcu postavljeni kandidati narodne stranke za deželni zbor in ker se je g. Jošt splošno smatral kot pristav narodne stranke, mora biti pač tak pogovor ob taki priliki vsakomur sumljiv. Če Jošt nima vzroka tajiti ta sestanek, kjer se je govorilo le par običajnih fraz, kakor med znanci nasprotnih strank ni neobičajno, zakaj se pa dr. Korošec zdaj skriva za 11. april in pojasnuje stvar kakor da je sploh neresnična. Le jasno se učite govoriti, dr. Korošec!

Kakoršen mojster, takšen učenček, kakoršen dr. Korošec, takšen Vladimir Pušenjak. Tudi ta se v isti številki „Straže“ ogiblje resnice in pravi, da je v vlaku dne 26. junija v pogovoru s kaplanom Kramaršičem govoril, da se g. Jošt približuje klerikalni zadrugi, da je pa načelstvo in uradništvo klerikalne zadrugne zveze temu nasprotno. Pušenjak je pa čisto drugače govoril. Čujmo, kaj je v spomenici z dne 26. junija v ti zadevi pisмено izjavil g. Fran Čuš, c. kr. poštni asistent v Ljubljani, ki je pogovor slučajno slišal in katerega resnicoljubnost je nad vsak dvom vzvišena, ker pri stvari ni niti najmanj prizadet. G. Čuš pravi: Kaplan Kramaršič in Vladimir Pušenjak sta se zaupno pogovarjala o posojilništvu. Kaplan Kramaršič je dejal: „Pa onega iz Celja (Jošta) nikar ne sprejmite.“ Pušenjak je odgovoril: Načelstvo (klerikalne zadrugne zveze) je za njega (Jošta), mi uradniki bomo pa z vsemi močmi nasprotovali (Joštu). Intrigirali bomo (zoper Jošta) tako dolgo, da ga spravimo vun.“ Pušenjak je pa še nadalje omenil: „Jaz sem pa tudi tega mnenja, da je za nas boljše (za klerikalce), da (Jošt) ostane pri celjski zadrugi zvezi, ker vsled njegovega postopanja posojilnice tam odstopajo in imamo mi več koristi od tega.“ Slednjič je pa Pušenjak povdarjal: „Sicer pa Jošt preveč zahteva za prestop k naši (klerikalni zvezi).“ Kramaršič je pa odločno povdarjal: „Onega iz Celja le nikakor ne sprejeti!“ Pušenjak je pripomnil: „Naše načelstvo (klerikalne zveze) računaj na to, da celjska zadruga zveza razpade, če mi Jošta sprejmemo.“ Gospod Fran Čuš izjavlja s svojim lastnoročnim podpisom, ki je v naših rokah, da pod prisego potrdi resničnost vseh teh navedb. Zakaj pa Pušenjak v zadnji „Straži“ drugače govori? Zakaj sumničji v pogovoru v vlaku g. Jošta tako nečuvno, zakaj pozneje svoje sumničenje preklicuje in pravi, da se načelstvo klerikalne zveze brani sprejeti g. Jošta. Dvoje je mogoče, da klerikalci ali res lovijo uradnike konkurenčnih zavodov, ali pa lažejo, ko se s tem ponašajo. Oboje je jednako ostudno.

Mariborski klerikalci nam pa nadalje ne morejo odpustiti, da smo pisali o klerikalnem poslancu dr. Vrstovški, da je imel pogajanja z nemškim poslancem Woschnaggom v renegatski zadevi. Da se nekoliko zmaščujejo, pišejo v včerajšnjem „Slov. Gospodarju“

da je tudi dr. Kukovec po nekem posredovalcu imel pogajanja z Woschnaggom in da se je šlo tudi tu za gospodarske kompenzacije. Žal nam je, da z ozirom na to nesramno zavijanje moramo stvar tudi v tem oziru osvetliti. Povdarjamo torej, da je oni posredovalec sam povedal dr. Kukovcu dne 4. julija v njegovem stanovanju, da je Woschnagg imel s slovenskimi klerikalci že večkrat pogajanja in da zna pri klerikalcih marsikaj doseči. Isti posredovalec je nekaj tednov pozneje pri „Belem volu“ v Celju dr. Kalanu dal vedeti, da je imel v Mariboru pri „Straži“ in „Slov. Gospodarju“ Woschnagg več sreče in je pripomnil: „Saj je sedaj dr. Vrstovšek v Velenju.“ In pri vsem tem se drznejo klerikalci nas napadati, da smo jim mi kako krivico storili! Pogovorite se med seboj, nas to ne briga! Posredovalec ni bil nikdar pristaš narodne stranke, pač pa je prijatelj klerikalne!

Da pa zadnji „Sl. G.“ poziva dr. Kukovca, naj pove kaj o pogajanjih z Woschnaggom, je jako neprevidno, kajti zdaj nam ne preostaja drugega nego kompromitirati prijatelja klerikalcev Hansa Woschnagga. Res je namreč le, da se je Woschnagg po svojem posredovalcu ponovno vsiljeval narodni stranki z umazanimi predlogi, res je pa tudi, da smo mi le iz taktičnih vzrokov, predno je prišlo do znane pravde, popolnoma neobvezno in brez kakoršnihkoli kompenzаций bili v pisavi rezervirani in sicer le iz narodno političnih ozirov. Trenutno smo namreč dvomili, ali je za Slovence boljše, da ostane Woschnagg ali da pride Ambroschitz, o katerem je Woschnagg sam dr. Kodermanu, ko se mu je 4. julija v vlaku pridružil, izjavil, da hoče Woschnagga izpodrinuti in biti deželni odbornik.

Res je tudi, da je hotel imeti Woschnagg z dr. Hrašovcem, nadalje z izvrševalnim odborom narodne stranke in zlasti z dr. Kukovcem pogajanja in sicer dne 4. julija v Celju, pozneje na Dobrni in še pozneje pri Grenadirju, kamor je ob drugi priliki vabil tudi neko pričo. Res je tudi, da je govoril Woschnaggov posredovalec o 1000 kronah, če „Narodni dnevnik“ molči. Ravno tako res je pa, da smo mi to in vsako ponudbo odločno odklonili. Zato nam ni treba več dokazov za popolno čistost našega postopanja. Zato tudi ves svet izprevidi, da je bilo anonimno pismo Woschnaggu, kakor če bi mi hoteli za molk plačilo, le zoper naš ugled in našo čast naperjena lumparija, ki se je izvršila tako, da je padel sam na g. ravnatelja Jošta. Ker pa nočemo, da bi se g. Joštu krivica godila, naj klerikalci, katerim je storilec gotovo znan, povejo, kdo je ono pismo pisal.

Politična kronika.

d Nemški narodni svet za Češko je poslal konferenci nemških poslancev v Linc pismo, v katerem zahteva, naj poslanci odložijo vse osebne interese, vsa strankarska prizadevanja in ne v zadnji vrsti tudi vprašanje, ali naj navstanejo premene na ministerskih sedežih ter da naj se brezobzirno zavzamejo samo za splošne nemške načrte. Nemci morajo to pot trdno vstrajati v svoji neupogljivosti in če se vsled tega tudi parlament razbije. Boljša je administrativa s pomočjo § 14. na temelju narodnostnega status quo kakor pa parlamentarna vlada s češkimi ministri. To pismo kaj jasno karakterizira razpoloženje v nemškem taboru. Nemci hočejo izzvati veliko krizo in splošno zmešnavo. Če država pri tem še toliko

trpi — oni upajo pri tem doseči kar največji uspeh za se.

d **Bienertrove konference.** Včeraj je konferiral ministerski predsednik z zastopniki češke agrarne stranke. Ti so izjavili, da so pripravljeni se z Nemci pogoditi in omogočiti delovanje češkega dež. zbora, zahtevajo pa, da se ta spravna pogajanja vrše v deželnem zboru samem, ki je za to vprašanje edino kompetenten. Danes se baron Bienert zopet posvetuje s češkimi delegati in z zastopniki fevdalnega veleposestva. Póložaj je nespremenjen.

d **Deželni zbori.** Vlada kani sklicati nekatere deželne zборе dne 16. t. m. Druge pa 20. t. mes. „Narodni Listy“ poročajo, da namerava vlada sklicati tudi češki deželni zbor, naj bo končni uspeh konference pri bar. Bienertu že kakoršen hoče.

d **Ogrska kriza.** Prihodno soboto bo ministerski svet, na katerem se boče razpravljalo o novem Wekerlovem načrtu o razvozljanju krize. Po tem načrtu naj bi se izvedla samo kolilna reforma, bančno vprašanje naj bi se pa izločilo.

d **Špansko.** Neprestano oboroževanje, ki povzroča silne troške, vzbuja v prebivalstvu skrb in ogorčenost. General Marina ima v Melilli že 50000 vojakov, vendar ni še dosegel nikakega istinitega uspeha. Pogajanja z marokanskim sultanom so tudi nekako zaspala.

Dnevna kronika.

v **Avstrijski katoliški shod.** V nasprotju s poročili nekaterih časopisov se poročila iz katoliških (recte klerikalnih) krogov, da so se pričela nova pogajanja zaradi udeležbe na vseavstrijskem katoliškem shodu. Če bodo imela agoden rezultat, bi se vršil shod sred. novembra t. l. Če pa bi ne imela uspeha, bi se vršil tak shod šele novembra l. 1910. Misel o nemško-avstrijskem katoliškem shodu se je baje popolnoma opustila. Nova pogajanja se vrše s češkimi in slovenskimi klerikalci.

v **O severnem tečaju.** Kdo je prav za prav odkril severni tečaj, o tem boče odločevala Columbia-Univ. v Novem Jorku. Cook je ves svoj material ponudil rabsoditeljem, ki so tudi Peary opozorili, naj enako stori.

v **Iredenfovsko veleizdajo (?)** na Tirolskem hočejo Nemci sedaj spraviti v zvezo z ropom, ki se je bil izvršil v kooperativni banki v Tridentu. Nekateri trdijo, da so si veleizdajniki (!) hoteli pridobiti na tak način sredstev. Najhujše pišejo sedaj nemški listi o novi „veleizdaji“ in to zato, da odvračajo pozornost od svojih ljudij. Imeno vanih je že več kompromitiranih, kakor Luigi Dante, Guido Covi, Luigi Scotoni, Guido Larher in neki Castelli.

v **Stenografi v veleizdajskem procesu v Zagrebu.** Z včerajšnjim dnevom so izginili stenografi iz sodne dvorane. Zakaj? „Pokret“ pravi, da zato, da bi govori zagovornikov ne mogli iziti v službenem stenografskem zapisniku. Govor drž. pravdnika je cel napisan, kar pa je izven tega okvirja, beleži profesor stenografije Mihelič. Zagovorniki so vočigled temu sklenili, da bodo na svoje stroške vzdrževali stenografski biro, in da izidejo njihovi govori v posebni brošuri.

v **„Prosveta“**, akad. fer. društvo v Ljubljani naznanja, da se je na zadnjem obnem zboru voljeni odbor konstituiral sledeče: predsednik: iur. Radovan Krivic, podpredsednik: iur. Ivo Zorman, tajnik: iur. Gilbert Zupančič, blagajnik: phil. Fran Vrhovnik, knjižničar: iur. Janko Vrančič, namestnika: iur. Viljem Krejči in vet. Janko Vizjak, preglednika: iur. Albin Pleško in iur. Fran Trampuž.

v **Srbski patrijarh Lucijan Bogdanović** se muči zadnje dni v Zemunu. V mestu so skoro same srbske in hrvatske in redkokatera črno-rumena zastava. Pozornost vzbuja, da ni nobene madžarske zastave in da Bogdanović pri banketu ni nazdravil Wekerla in Raucha. Patrijarh je v svečanem omotu

obiskal katoliško faro in cerkev, česar na enak način še ni storil noben patrijarh. Hrvati in Nemci so vsed tega pozaprli svoje trgovine na čast patrijarhu. Največjo senzacijo pa je vzbudila patrijarhova nazdravica pri svečanem banketu. Naglasil je med drugim, da mora srbski narod na Hrvatskem storiti vse, da ohrani vero, zastavo, cirilico in narodno ime in da ne naseda intrigantom, zaradi katerih sede nedolžni ljudje v ječi. — „Hrvatska“ poroča, da minister Apponyi dela na to, da bi se patrijarhija premestila iz Karlovca v Budimpešto.

Dopisi.

v **iz Brežic.** Postopanje okrajnega glavarstva v Brežicah proti nam Slovincem že presega vse meje in ne vemo, ali se ravno k nam nalašč pošilja takšne uradnike, kakor sta naša dva komisarja baron Steeb in Schaffenrath. Prvi bi rad igral vlogo policijskega komisarja po sistemu svojega strica bar. Racha in si menda včasih res misli, da smo že na Hrvatskem, drugi bi mu pa bil istotako rad vreden kolega. Že tri leta je bilo „Sokola“ v Brežicah dovoljeno korakati skozi mesto v vrstah, z razvito zastavo in trobentati, samo da je moralo društvo to glavarstvu vsakokrat poprej naznaniti.

Kar naenkrat in brez vzroka nam je prepovedal sedaj tačasni vodja okr. glavarstva Schaffenrath vse to, kar smo smeli skozi tri leta nemoteno in brez posebne prošnje izvrševati. Ta komisar dovolil je pa nemškemu Turnvereinu nalašno odgovornost vse, kar so hoteli in kar jim je sicer okrajno glavarstvo in namestnika zabranila. Ta komisar dela našim davkoplačevalcem vsled svoje nezmožnosti nepotrebne stroške, ker kliče za vsakokratno prireditve pretirano število orožnikov v Brežice, namesto da bi skrbel na primeren način za mir in red. Isti komisar je zavrnil pritožbo dvajsetih hišnih posestnikov v Brežicah proti neupravičeni prepovedi mestne občine radi razobešenja zastav o priliki Sokolske slavnosti. Komisar Schaffenrath ni ničesar ukrenil, ko je metala nemškutarška sodrga iz Nemškega doma in drugih hiš v njegovih navzočnosti na mimoidoče Slovence in celo dame gnila jajca, da, celov zraven njega stoječega orožnika je priletelo gnilo jajce in obililo njegovo službeno obleko.

Komisar Schaffenrath ni pustil nastopiti orožništvu, da bi poiskalo v Nemškem domu krivce, čeprav je sam nasproti prizadetim priznal, da, že mečejo jajca čeli večer, le odrezal se je lakonično „dass er den Kerl nicht herausfinden kann.“

Komisar Schaffenrath je pustil izzivati Slovence v Narodnem domu od mestnega policajca Schalona, ki je celo pridrl neopravičeno pod zaščito besed „Im Namen des Gesetzes“ v vežo Narodnega doma, kar bi bilo lahko imelo nedogledne posledice. Do 80 orožnikov je imel službujoči komisar na razpolago, a ni znal skrbeti za mir in red, kar bi bil vsak zmožen in pošten uradnik dosegel lahko z desetkrat manjšim številom orožnikov in brez mestne policije. Komisarju Schaffenrathu je dobro znano, da je vzrok nemirov pri vsaki priliki vedno mestna policija, a ni preprečil njenega nastopa. Človek mora zgubiti vsak ugled pred postavo, v katere imenu sme nastopiti zloglasna brežiška policija, na čelu ji znani Schalona, ki bi že bil zdavno zaslužil biti kje drugje na varnem. Še veliko bi lahko navedli o postopanju in zmožnostih tega komisarja Schaffenratha in njegovega vrednega kolega barona Steeb, a prihranimo si še za prihodnjič.

Štajerske novice.

a **Poučni tečaj „Zveze narodnih društev“** v Celju. Jutri dopoldne predava Miloš Štiber o kmetijskem združništvu in Slovincih, Adolf Ribnikar (Ljubljana) o delavstvu na Slovenskem in po možnosti dr. Ernst Kalan o pravnem varstvu. Popoldne izlet v Žalec v hmeljarno in pivovarno, zvečer prijateljski sestanek v celjskem „Narodnem domu“. Prijateljskega sestanka se udeleže tudi nekateri gg. iz

Ljubljane, med drugim gg. dr. Žerjav, dr. Grošelj in Ribnikar. Vabljeni so k sestanku vsi celjski in zunanji napredni narodni krogi.

a **Sestanek v „Skalni kleti“.** Danes zvečer pojdejo udeleženci poučnega tečaja si pogledat razvaline Starega gradu, po povratku okrog 7. ure je pa prijateljski sestanek v „Skalni kleti“, h kateremu se tudi vsi drugi celjski Slovinci in Slovenke najljubneje vabijo.

a **Pokrajinska „Zveza štajerskih podružnic Ciril-Methodove družbe“** se osnuje v nedeljo, dne 12. septembra ob 10. uri dopoldne v „Sokolskem domu“ v Celju. — Izvršili bomo pripravljeno delo za to veliko našo obrambno zvezo, ki bo družila, organizirala in krepila naše podružnično življenje na Štajerskem — pridite torej častite delegatinje in delegati štajerskih podružnic, pridite člani in članice Ciril-Methodovih podružnic iz cele Štajerske na to važno posvetovanje. — Družbin potovalni učitelj g. J. Prekoršek referira „O podružnični organizaciji v okvirju snujoče se pokrajinske zveze in njenih bodočih nalogah na Štajerskem.“ — S tesnejšo organizacijo za krepkejšo, izdatnejšo narodno obrambo!

a **Velikanska narodna slavnost** obeta biti nedeljska slavnost „Zveze narodnih društev“ v Celju. Sodelujejo razna zunanja društva. Opozarjamo, da se bode igrala **šaljiva enodejanka** „Na mostu“. **Atletska borba.** Nastop raznih kvartetov; otroški balet, amorete, gos na goslih itd. Slavnost se vrši v vseh prostorih celjskega „Narodnega doma“. Našli bodete tam „slovensko gostilno“, muzej, varijete gledališče, dve godbi, planinsko kočo itd. itd. Mladino bode razveseljeval **ples. Vstopnina le 40 vinarjev.** Celjski in okoliški Slovinci, na veselo svidenje v „Nar. domu“.

a **Brežimno pismo Woschnaggu.** Preiskava brezimnega pisma se vestno nadaljuje. Mi danes z zadovoljstvom lahko toliko ugotovimo, da so se našli važni podatki, ki govorijo v prid gospodu ravnatelju Joštu. Nas bode veselilo če bomo mogli v najkrajšem času precizno trditi, da ni pismo pisano od „Zadružne Zveze“. Sled nas vodi v Woschnaggovo najbližnjo okolico k osebi, ki ima s klerikalci najožje stike.

a **Dr. Korošec mešetaril s Hans Woschnaggom.** Dne 4. julija t. l. je Hans Woschnagg v vlaku od Celja proti Velenju nasproti dr. Kodermanu izjavil, da je imel ponovno politična pogajanja z dr. Korošcem. Izrečno je povdarjal, da je o priliki državnozbornskih volitev sklenil z dr. Korošcem dogovor, da se bode zavzemal za profesorja Robiča nasproti Ježovniku. Dr. Korošec ima besedo.

a **Dobavitve za vojaštvo.** Vojaška uprava kupi za Celje 300 m³ drv, za Celovec 1080 m³ mehkih drv, za Ljubljano 1100 q premoga, za Gorico 1400 m³ trdih drv, za Pulj 3620 m³ trdih drv in 10.200 q premoga. Pogajalo se bo v Celju dne 25. septembra in vse ponudbe morajo biti stavljenе istega dne do devetih.

a **Za Ciril-Methodovo družbo** jo darovala gdč. Mici Dremel 1 K. — G. Ivan Mesarič, posestnik v Selnici ob Dravi, je nabral v veseli družbi v gostilni K. Kure za družbo 4 K 62 vin.

a **Ustanovni občni zbor Ciril-Methodove podružnice za Gaberje** se je vršil včeraj ob prav lepi udeležbi; pogrešali smo le nekoliko gaberških Slovencev, kar je pa pripisati bolj neugodnemu času. Predsednik pripravljalnega odbora g. Smertnik je otvoril zborovanje ter poročal o dosedanem delovanju ter v navdušenih besedah pozdravljaval novo obrambno organiza-

cijo, ki je za Gaberje zopet ena postojanka več, na katero se bo opiralo slovenstvo. — G. pot. učitelj J. Prekoršek je na kratko omenjal naloge in cilje slovenske šolske družbe, ki sprejema danes najmlajšo svojo hčerko — gaberško podružnico v svoje okrilje — ter povdarjal zlasti naloge, ki čakajo novo podružnico, ki naj tvori neko zaslabo že obstoječemu Ciril-Methodovemu otroškemu vrtcu. Oči nas celjskih Slovencev so uprte na Gaberje, našo predstražo, iz slovenskega Celja bomo utrjevali to našo predstražo, iz katere bomo zopet zajemali moč in nove sile za naš boj in napredek v mestu samem. Pri volitvah, ki so se izvršile na to, je bil izvoljen sledeči odbor na predlog g. Jagra: predsednik: g. Adolf Rodé, podpr.: g. J. Šarlah, tajnica: gđ. Cirila Kržanova, blagajnica: g. J. Laznikova, odborniki: g. J. Pfeiffer, gđ. Šribarjeva, g. J. Wltavský, g. J. Smertnik. Z željo, da bi novoustanovljena podružnica lepo napredovala in postala res zbirališče gaberskih Slovenk in Slovencev je zaključil novoizvoljeni predsednik gosp. Rodé zborovanje. Želimo novi podružnici in njenemu odboru najlepših uspehov.

a Marijo Graf, perico v Nemški hiši v Celju je včeraj zadela zaslužena kazen. Naši bralci se bodo še dobro spominjali, da je bil dne 6. julija t. l. učenec slov. ljudske šole 8 letni Mirko Roš iz Nemške hiše z vrelim lugom polit, tako, da je revež visel cel teden med življenjem in smrtjo. Takrat se je vsa slovenska javnost opravičeno zgrajala nad tako brezmejno surovostjo. Včeraj je stala storilka Marija Graf iz Radgone pred sodiščem. Razprava je dosegla, da je Mirko R. samo v perilno kuhinjo pogledal in je v tistem trenutku bil polit, ne da bi bil le besedico zini. Sodni dvor je smatral za dokazano, da je Marija Graf v hudobnem namenu prizadela Mirku R. težke telesne poškodbe ter jo je obsodilo v tri mesečno težko ječo poostreno s postom.

a Iz Petrovč. Ciril-Methodova podružnica v Petrovčah čuti prijetno dolžnost, da se c. Sokolom iz Celja, Žalca, Braslovč in Šoštanja ne samo pismeno, ampak tudi javno najprisrčnejše zahvali za honetnost in prijaznost, ki so s svojim trudomornim sodelovanjem in častnim nastopom povzdignili sijaj in uspeh tukajšnjega narodnega praznika dne 5. septembra na način, ki je vreden vsega občudovanja. V očigled vselej in povsod, osobito pa še seveda pri našem slavlju odlikujoči se vzgledni bratski vzajemnosti in požrtvovalnosti, bodi c. „Sokolom“ izraženo naše najodkritosrčnejše spoštovanje in priznanje za skazano nam pozornost. — Najiskrenejša zahvala bodi izrečena tudi slavni „Požarni brambi iz Arje vasi“ načelovani od vrlega moža g. Puncerja, koja je s svojim paradnim nastopom na lep in smiseln način poveličevala podružnično prireditelje, ter zlasti pripomogla k dostojnejšemu sprejemu spošt. in dragih nam gostov „Sokolov“. Konečno se zahvaljujemo tudi c. gg. pevcem, ki so s toli požrtvovalno vnemo zahajali k pevskim vajam. Priznanje koje so želi pri svojem nastopu, bodi jim v nadaljne bodrilo! Posebna zahvala gre tudi gg. naučitelju Ernestu Slanc-u in Francu Lešerju kot načelniku pripravljalnega odbora, za njiju vzajemni trud, žilavo vstrajnost kot aranžerjev, oz. režiserjev. Specijelno zahvalo vsem ostalim, ki so si, bodisi s svojim sotrudništvom pri pripravah in pri prireditvi sami, bodisi z gmotnim prispevanjem materijala za opremo slavnostnega prostora in za postrežbo gostov stekli zaslug, še pridobimo — **Odbor Ciril-Methodove podružnice v Petrovčah.**

z Celjski Hrvatje in Srbi imajo danes ob 8. uri zvečer sestanek v „Narodnem domu“. Gostje dobrodošli!

a Umrli je v Gotovljah dne 3. t. m. g. Steiner Martin v 70. letu starosti. Bil je izmed najstarejših gotoveljskih posestnikov in je opravljal že veliko let prav uzorno svojo gostilničarsko obrt. Skrben oče svoji družini je vzgojil sedem sinov, ki so bili razun enega vsi vojaki in četovodje. Bodi mu blag spomin in zemljica lahka!

a Iz Hrastnika. Z ozirom na notico „javna telovadba v Hrastniku“ 12. septembra še dostavljam: Telovadba in veselica se ne vrši pri Mariji in Alojzu Loger, temveč pri narodnjaku g. Fran Logarju v Hrastniku. — Z ozirom na vest o nevarnosti, ki pretilo Slovincem, povdarjamo in zagotavljamo, da je za varnost v polnem obsegu skrbnjeno, in to od nas domačinov, kakor tudi od strani orožništva, ki se na ta dan menda popetori. — Pripomnimo še, da bodo cene pri veselici nizke, nepretirane, torej tudi s te strani nikake nevarnosti. Zato pa tudi pričakujemo, da se sl. občinstvo odzove v ogromnem številu našemu klicu. Na zdar!

Iz Brežic. — Veselica združena s telovadbo, katero je priredil pretečeno nedeljo Sokol v Brežicah, je uspela v moralnem in gmotnem oziru kar najbolje. — Udeležba je bila z ozirom na to, da se je priredila ta veselica v manjšem obsegu, naravnost nepričakovano številna. Prihitei so k nam bratje sokoli iz Krškega, sv. Križa pri Kostanjevici, Sevnice ter vrle Sokolice iz Krškega. — Od kolodvora korakali so sokoli v sprevedu ter veliko družega občinstva do mestne meje. Tukaj so se morale vsled odredbe okrajnega glavarstva zaviti društvene zastave ter so smeli sokoli korakati le posamezni oz. v gruclah skozi mesto v „Narodni dom“. — A zmotil se jo bistroumni in pod uplivom mestne občine stoječi tačasni vodja okrajnega glavarstva g. Schaffner, ako je mislil s to prepovedjo ustreči brežiškimi nemškutarjem. Vhod v mesto in „Narodni dom“ je bil, čeravno v spremstvu orožnikov, naravnost impozanten. Na stotine navdušenega ljudstva je pelo med potjo narodne pesmi in na zdar klici iz stotine grl so se razlegali po celem mestu v strah in na jezo naših nasprotnikov, ki še skušajo obupno čuvati nemški značaj mesta. Hitro po prihodu v Narodni dom se je pričela javna telovadba. Nastopile so sokolice iz Krškega in Brežic z vajami z obroči ter na bradlji, moški naraščaj brežiškega Sokola z vajami s palicami in na konju, vrsta Krškega Sokola z boksom, članstvo vseh sodelujočih sokolskih gruštjev s prostimi vajami ter vajami na orodju. Proste vaje, kakor tudi telovadba na orodju, je bila v vsakem oziru povoljna, posebno pozornost je vzbujala vrsta krškega Sokola s preciznim izvajanjem boksa. Po telovadbi se je razvila res domača narodna veselica ter moramo posebno z veseljem konstatirati, da se je udeležilo naše prireditve toliko zavodnih kmečkih rodbin iz bližnje okolice kakor tudi iz oddaljenih krajev. Častno zastopani so bili tudi naši sosede iz Kranjskega, v prvi vrsti iz Sv. Križa pri Kostanjevici ter iz Kostanjevice. Kakor vedno, so nam pa tudi sedaj naše narodne dame največ pripomogle, da je ostal od veselice tako lep čisti prebitek.

a Roškarjev shod pri Kapeli. V nedeljo, 5. septembra, je počastil nas Kapelčene državni in deželni poslanec „dični orjak“ Janez Roškar. — Vstal je preže jutraj ob dveh, da nam razodene svojo ljubezen do nas in da nalovi med nami backov, ki bi ga zopet volili, če bi bil mogoče v

jeseni državni zbor razpuščen... — Spremljal ga je Vladimir Značajni, ki še si vkljub vsem svojim „častnim“ aferam upa med ljudi! „Dični orjak“ se nam je vsilil za predsednika javnega shoda, seveda brez vsake volitve, in „imenoval“ kar pod roko podpredsednikom g. Bratkoviča iz Tinjanec, zapisnikarjem pa Jan. Ev. Štuheca iz Murščaka, dasi so nekateri hudomušneži trdili, da bi bil vodja kapelske mladeniške zveze Ferdo Lah boljši zapisnikar. Roškar nam je pravil v svojem „poslančevanju“, sedaj obstruira v državnem zboru, da reši bosanskega kmeta. Da je od slovenskih kmetov rešil dosedaj še samo sebe, je pozabil povedati. — Grajal je needinost slovenskih poslancev, a zraven si je hotel pripraviti tla za bodoče državnozbornske volitve, pri katerih upajo slovenski klerikalci pohrustati še ostale neklerikalne slovenske mandate, kar je tudi namen njihove obstrukcije. Poštenjak Pušenjak pa je govoril o starostnem zavoranju. Zborovalcev si ni upal pogledati; najbrž ga je vendarle malo sram njegove značajnosti. Ljudstvo je bilo pri obeh govorih popolnoma mirno: nih ji odobravalo, niti jima ugovarjalo. Ko se še hoče oglasiti k besedi domačin g. Zemljič, zaključil Roškar zborovanje. Pri prostem razgovoru vendar dobi g. Zemljič besedo in začne g. Roškarju malo izpraševati vest. Vpraša ga, kako je to, da je pred dvema letoma kot kandidat obljubil glasovati proti nagodbi z Ogrsko, a je pozneje glasoval za njo. Nagodba z Ogrsko je kriva, da naši kmetje ne morejo prodati svoje dobre vinske kapljice, Dirnböck in drugi pa narejeno ogrsko vino predajajo za naše ljutomersko, kar neizmerno škoduje tudi dobremu imenu našega vina v tujini. Toda „dični orjak“ pokaže, da še ni pozabil manir kot bivši hlapec v Wagnitzu in postane nasilen. Začne razgrajati in vpivati in na vprašanje g. Zemljiča odgovori zelo stvarno: Vi ste bili liberalec in liberalec ostanete. Z živio-klici na g. Zemljiča so se nato zborovalci razšli. — Roškar in Pušenjak sta jo potrta odkuila od Kapele. Ali je Roškar letos pri Horvatu svoj račun poplačal ni znano; onega, ko se je vozil pred dvema letoma kot kandidat tukaj okoli, še ima sedaj na dolgu. Ker se volilcem takrat ni ponudila prilika izraziti Roškarju svojih želj in se jim pustilo ni niti govoriti, bo dobil Roškar v kratkem odgovor, ki mu bo nekaj časa zvenel po nesih.

a Na Spodnji Poljskavi je bil pri volitvah v krajni šolski svet voljen za načelnika restavrater Tröster na Pragerskem in za namestnika naučitelj Wodoscheg. „Marburger Zeitung“ je z uspehom srčno zadovoljna, torej je za nas slab.

z Iz Gornje Poljskave. Pri nas vladajo zadnji čas zelo čudne ali boljše rečeno čedne razmere. Naš nikdar nasitljivi kaplan Žagar si je naenkrat izmislil žitno bernjo. Seveda, kar je kmetov, ki so res močje, so ga nagnali z njegovo malho, ki je brez dna. Pa kakor je že to, da se berača, dasi si ti v primeri ž njim berač, le moraš usmiliti, so tudi manj trdni ljudje dali, a ne po možnosti, ampak prikratili so to svojemu želodcu, da se le iznebijo gladnega volka in da se ne izpostavijo neprilikom, ki bi jih lahko doživeli od vsegamogočnega gospoda javno iz prižnice. Saj je našim faranom predbro znano, kako malo izbirčni so ti gospodje v izrazih.

Ndor pa ne da pšenice, ker je nima, pa se ga pritiska s sladkimi besedami tako dolgo, da stisne častitemu gospodu kako kronico ali goldinarček. A kaj dela kaplan z nabranim blagom? No

— izpolnjuje pač svoj poklic — igra in pije! Recimo rajše, popiva, kakor se je to dogodilo v nedeljo, ko je čisto pozabil, da ga kliče njegov stan o polnoči v posteljo. V torek ponoči je zopet lamal domov v spremstvu žensk in nekaj rogoviležev. Naenkrat si ta spoštovanja vredna gospoda izmisli po njenem mišljenju veliko „šalo“, sname nekemu posestniku (Krnlecu) veternico raz okno ter se premika v divjem vpitju in vdarjanju veternic ob tla, proti cerkvi. Da se utrjenim ljudem ob 1. uri popolnoči to razgrajanje ni ni zdelo „šala“, je umevno! Seveda je šel kaplan popolnoma mirno pred razgrajati.

Mi pa opozarjamo kn. šk. ordinarijat na ta slučaj in na dejstvo, da g. župnik lahko upravlja službo božjo in pridiguje tudi, kar smo doživeli v nedeljo, ko je polagal ljudem na srce, naj dajo bernjo mnogo zaslužnemu kaplanu. Polskavljeni pa poznamo samo eno prošnjo: Kuge, lakote in teh dveh gospodov — reši nas, o Gospod!

Poljskavski farani.

a Stari lažnjivec „Slovenski Gospodar“ laže v včerajšnji številki, da je bil Martin Brišnik zaradi agitacije obsojen na 3 mesece zopora in 50 K stroškov. Pripomnimo, da si je 3 mesece „Gospodarjev“ poročevalec (župnik Šegula?) izmislil. Martinu Brišniku se je naložila le globa 50 K, ker je neka priča (po zatrjevanju Brišnika) neresnično potrdila, da ji je Brišnik brez dovoljenja glasovnico popisal. Sodba pa še ni stopila v moč, ampak se je Brišnik pritožil na najvišje sodišče na Dunaj. Glede dveh ovadb je pa izkazana nedolžnost Martina Brišnika in sta se zadevno imela klerikalna ovaditelja zaradi razžaljenja časti zagovarjati. Le ker jima je Brišnik odpustil, nista bila zaprta, ampak morata plačati stroške.

a Čujemo, da Viktor Čenčič, urednik „Straže“ gre v Darmstadt, se združništva učit. Nekateri trdijo, da se hoče tam zlasti posvetiti vinarstvu, kar je zelo verjetno, kajti že sedaj se je za vino najbolj zanimal.

o Iz Maribora. Kakor nemški časniki poročajo, nameravajo štajerske nemške žene nabrati med seboj 2000 kron za Roseggerjev sklad, kar pomenja špet nov žebelj za krsto naših obmejnih šol. Ali ne bi bil na to primeren odgovor, če bi tudi naše vrle Mariborčanke sestavile vsaj 200 kron za Ciril-Methodov obrambni sklad? — Kar se posameznikov tiče, imamo v Mariboru do sedaj že precejšno število prijav. Poštni in železniški uradniki so sestavili med seboj po več skupin za obrambni sklad C. M. družbe. Tudi „Narodni pipec“ ni zaostal. Trgovski sotrudniki so sprožili enako misel. — Upamo, da bodemo proti koncu tega meseca objaviti veliko število deležnikov in s tem dokazati, da Maribor ne zaostaja.

o Abstinentski krožek. Kakor poročamo na drugem mestu, se ustanovi za Sp. Štajer posebni abstinentski krožek. Doslej se je javilo za pristop 12 članov. Ti so si izvolili za pripravljalni odbor predsednikom in tajnikom nauč. Ant. Ogorelca, za namestnika I. Ureka, za poročevalca časopisom Filipa Uratnika. V nedeljo 12. septembra se zbera abstinentske ob pol 8. uri jutraj še enkrat v Sokolskem domu, da se pogovore o nadaljnem delovanju. Vabijo se k istemu še drugi prijatelji abstinence.

Kranjske novice.

z V Ljubljano pride o priliki shoda narodno-radikalnega dijaštva okoli 100 čeških dijakov.

z Državni popotni pletarski tečajji se začno prihodnji teden po Kranjskem.

Primorske novice.

z Goriška narodno - napredna stranka je na včerajšnjem shodu zaupnikov, kjer je bilo navzočih nad 250 zaupnikov, za splošno kurijo proglasila kot svoje kandidate Al. Štreklja, dr. Frankota in Ant. Križniča, torej one tri, ki jih je že prej proglasila za svoje kandidate že slov. kmečka stranka. Kakor je iz tega razvidno, je brez vseh dogovorov dosežena tiha kooperacija obeh neklerikalnih strank.

z V Rojanu pri Trstu so službovali trije duhovni gospodje: laški župnik, en slovenski in en laški kaplan. župnik Jurizza pa slovenskega kaplana ni mogel trpeti. Sovražil ga je tako, da niti v službenih stvareh ni hotel z njim spregovoriti nobene besede. Naročil mu je vse pismeno. Sedaj je kaplan prestavljen. Upati je, da se laškemu župniku Jurizzi počasi ohladi njegova krščanska jezica.

Po svetu.

v Vozni listek za v nebesa. V Feldkirchu na Nemškem je dekliska šola pod nadzorstvom jezuitov in pod vodstvom samostanskih sester. „Vossische Zeitung“ poroča o čudovitih voznih listkih, katere so sestre pred nedavnim šolaricam delile in kateri sledeče vsebujejo: „Biljet za potovanje v raj! Čas odhoda: Vsako uro gre en brzovlak. Prihod: Ako Bog hoče — kakor pride.

Cene prostora: Prvi razred devištvo ali pokora in obljuba revščine, čistosti in pokorščine.

Drugi razred: Pokora in zaupanje na Boga s pobežnim in deviškem življenjem.

Tretji razred: Popolni kes in udanost v božjo voljo, spolnovanje božjih zapovedi in spolnovanje dolžnosti v zakonskem in vdovskem stanu.

Pripomba: 1. Obratni biljeti se ne izdajajo. 2. Zabavni vlaki ne odhajajo. 3. Mali nerazumni otroci nič ne plačajo, ako se le v maternem naročju katoliške cerkve nahajajo. 4. Potniki so naprošeni, da druge prtljage ne jemljejo seboj, kot dobra dela, ako na predzadnji postaji, vice imenovani, kjer se mora vsaka druga prtljaga oddati nočejo imeti zamude. 5. Potniki se na vseh postajah cele proge sprejemajo. 6. Vsak biljet mora imeti pečat zveličavne milosti, ali od krsta in ako je ta izgubljen, po svetem zakramentu pokore ponovljen. 7. Vsak potnik more med potjo, ako večjo svoto doplača, iz nižjega v višji razred prestopiti, temunaprotno je prestop iz višjega v nižji razred smrtno nevaren in torej nepriporočljiv.

Naša vera se vedno bolj izpopolnjuje. Nekoliko let bo ta nauk samo nauk, potem pa še morda res postanejo dogme iz tega. Česa vsega ne prenese pobožen kristjan!

Najnovejša brzovjavna in telefonična poročila.

Prepir med Pearyjem in Cookom.

d Berlin, 10. sept. „Tageblatt“ pravi, da je hitrost, s katero je prodiral Peary po svojih podatkih k severnemu tečaju in s katero se je vračal, brez primere v zgodovini raziskovanja arktičnih pokrajin. Najsi je že bil Peary na severnem tečaju ali ne, na vsak način podpirajo njegovi podatki Cookovo stvar v prav zdatni meri. — Tukaj z veliko nestrpnostjo pričakujejo Pearyjevo poročilo v „Times“.

d Kodanj, 10. sept. Podatki o njegovem potovanju na severni tečaj, katere je priobčil Peary v novojorskem „Heraldu“ so tukaj vzbudili skrajno nezaupanje proti njemu in splošno mnenje se zopet nagiblje k Cooku. Njegovo poročilo, da je utonil profesor Maldin že 10. aprila 45 milj od rta Columbia, je zelo sumljivo; kajti če je bil Peary 7. aprila na severnem tečaju ni mogel biti na tem mestu že tri dni kasneje. Kapitan Sverdrup išče sedaj hiter parnik, da bode potoval v Greenlandijo in tamkaj poiskal ona dva Eskima, ki sta spremljala Cooka na severni tečaj in še druge dokaze za resničnost Cookovih trditvev.

Proces Prochaska v Pragi.

z Praga, 10. septembra. Kakor že znano, je streljala gledališka igralka Prochaska iz Gradca v neki tukajšnji kavarni na zasebnega uradnika Nemečka. Vstrelila je nanj trikrat iz revolverja, ne da bi ga zadela. Sodnijsko postopanje proti njej so takrat ustavili; preiskovali so jo nato sodnijski zdravniki, ki so izjavili, da je storila igralka svoj čin v takem duševnem razpoloženju, da ni vedela, kaj dela.

Društvene vesti.

o Narodna igra „Divji lovec“ se na splošno zahtevo ponovi v nedeljo, dne 12. sept. Vrši se v novi šoli v Št. Vidu pri Grobelnem ob 3. uri popoldan. Po igri bo prosta zabava in ples. K obilni udeležbi vabijo narodni fantje in dekleta.

o Veselica prostovoljne požarne brambe polzelske se vrši 12. septembra v prostorih g. Cimpermana. — Na vsporedu ste dve jako zabavni igri. Po igri bode šaljiva pošta, prosta zabava, ples in še veliko drugih zanimivosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

134. dan razprave.

Včeraj se je nadaljevala razprava. Ker se je pričel plaidoyer drž. pravdnika, je zanimanje zelo veliko.

Accurti govori obširno. Ves material deli v 2 dela: 1. je-li dokazan objektivni čin veleizdaje, 2. kdo je kriv objektivno dokazanega zločina veleizdaje. Nato razlaga ustrojstvo države, bistvo veleizdaje, o srbskih grbih, zastavah, pesmih itd. Te stvari same na sebi — pravi — niso veleizdajske, a če služijo za sredstvo v dosego veleizdajskih ciljev, tvori tudi vse to sestavni del veleizdaje. Govori o raznih drugih pojavih. Čita izpovedbe raznih prič. To čitanje traja do 10 ur in je dolgočasno. Dalje naštevajo število slučajev žaljenja Veličanstva.

Tržne cene.

9. septembra.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 9. septembra:

Pri današnjem prometu je vladalo že bolj ugodno razpoloženje na podlagi severoamerikanskih poročil. Kurzi so se pa samo troho poboljšali. Pri vseh krušnih sadovih so cene narasle po 5 v. Tudi pri ovsu; ječmen in koruza sta mirno tendirala in ostala neizpremenjena.

Sladkor. Praga: 9. sept. sur. sladkor prompt K 26'80, nova kampanja K 24'70. Tendence trdna. — Vreme: lepo.

Sladkor. Trst, 9. septembra: Centrifugal Pilés prompt K 31 $\frac{1}{2}$ do K 32 $\frac{1}{2}$, za november-marec K 30 $\frac{1}{2}$ do K 31 $\frac{1}{8}$. Tendence trdna.

Budimpešta, 9. sept. Pšenica za oktober K 13'53, pšenica za april K 13'68, rž za oktober K 9'55, rž za april K 9'86, oves za oktober K 7'34, oves za april K 7'64, koruza za september K —, koruza za maj K 7'10.

Pšeničnih ponud zmerno, veselje kupiti zmerno, tendence trdna, prometa 15.000 meterskih stotov. Efektivna pšenica 5—10 v. višja. Drugo trdno.

Budimpešta, 9. sept. Svinjad: ogrske stare, težke — do — v. mlade, težke 141 do 143 vin., mlade, srednje 143 do 145 vin., mlade, lahke 144 do 146 vin.; zaloga 26.524 komadov. Prignano 710 kom., odgnano 359. Ostalo torej 26.875 komadov. Tendence: trdna.

Listnica uredništva.

Ptuj: G. Z. Imamo že jeden dopis, kakor vidite. Prosimo pa za objubljenega. Hvala za dobro voljo. — Vojnik, Brežice, Slov. Bistrica, pride, prosimo potrpljenja.

Cesarja Franca Jožefa I.

Hmeljarska in zelenjavna šola v Žatcu na Češkem.

(Javni učni zavod.)

Poučni jezik nemški. Kot predizobrazba je potrebno absolviranje ljudske in meščanske šole. Učna doba doba traja dve leti in sicer od 3. novembra do 15. junija. Teoretični poduk v vseh kmetijskih strokah v enakem obsegu kakor na poljedelskih šolah. V špecijelnih strokah, kakor obdelovanju hmelja, zelenjave in sadnega drevja tudi praktični pouk; pouk v kolarstvu, sedlarstvu ter postavljanju in napeljevanju hmeljiščnih žic. V posebnih kurzih pouk o pravilnem obravnavanju parnih kotlov ter o umni čebeloreji. Lastna vzorna hmeljišča, zelenjavski in sadni vrti, drevesnice, poskusne hmeljske sušilnice, zimske grede, kakor tudi poskusno gnojenje gred. Novo, vzorno urejeno šolsko in gospodarsko poslopje. V zvezi z zavodom je poskuševalnica in preizkuševalnica za hmelj in zelenjavo. Začetek šolskega leta je 3. novembra 1909. Prospekti in pojasnila se dobijo pri ravnateljstvu.

445 4-1

Cena jajc na dunajskem trgu

dne 7. septembra 1909.

Jajca v zabojih	à 31	k po K 2'
I-ma jajca v sodčkih	à 32	" " " 2'
II-da " " "	à 32 $\frac{1}{2}$	" " " 2'
Niž. in gor.-avstrij.	à 35	" " " 2'
I-ma štajerska jajca	à 31 $\frac{1}{2}$	" " " 2'
II-da " " "	à 32	" " " 2'
I-ma moravska " "	à 32	" " " 2'
II-da " " "	à 32 $\frac{1}{2}$	" " " 2'
Šleska jajca	à 34	" " " 2'
Hrvaška jajca	à 32	" " " 2'
Slavonska jajca	à 32 $\frac{1}{2}$	" " " 2'

Za zaboj à 1440 kom.:

I-ma bačka jajca	à K 85
I-m banatska jajca	à " 83
Zgornjeogrška jajca	à " 82
I-ma sedmograška sortirana	à " 83
I-ma nesortirana	à " 82
Bosanska jajca	à " 82
I-ma bolgarska jajca	à " 86
II-da " " "	à " —
I-ma srbska " " "	à " —
I-ma gališka jajca sortirana	à " 82
I-ma " " nesortirana	à " 71
I-ma ruska " " "	à " 82
I-da " " "	à " —
I-ma srednja jajca	à " 72
I-ma mala " " "	à " 66

Vreme: hladno. Tendence: trdna.

Dva mlajša

dijaka

iz boljše rodbine se sprejmeta na stanovanje in hrano. Strogo nadzorovanje. — Vpraša se v Celju, Gledališke ulice št. 5, I. nadstr.

441 3-2

Prodase

6 čebelnih panjev s čebelami, 1 pokrit voz, 1 male sani, 1 ročni voz, gnoj, 1 vinska stiskalnica z vso opremo. — Vpraša se pri upravnistvu „Narodnega Dnevnika“. 437 3-1

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

B rzojavi: „Kamnoseška industrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnimi obratom.

Izvrševanje vseh stavbenih del kakor stopnic, fasad, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementsa.

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd.

Brušenje, puliranje in struganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granit in sljenitov po razno-rstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev).

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s samotnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude-lavanje napisov v iste.